

Rút a Ester

Texty na tento týden

Rt 1,1–5; Rt 2,5–20; Jb 1,6–11; Mt 4,8.9; Est 3,1–14; Zj 12,14–17

Základní verš

„Jakmile spatřil královnu Ester stojící na nádvoří, získala jeho přízeň. Král vztáhl k Ester zlaté žezlo, které držel v ruce. Ester se přiblížila a dotkla se hlavice žezla.“ (Est 5,2)

Tento týden pokračujeme ve zkoumání příběhů, které předznamenávají události času konce. Prostřednictvím událostí a lidí žijících svůj život nám Bůh pomáhá vidět, jaký je jeho pohled. Pomáhá nám také pochopit, jak vykládat proroctví, která mají posílit naši víru.

Tento týden soustředíme naši pozornost na dvě důležité ženy, jejichž příběhy se dotkly srdcí nesčetných generací: Rút a Ester. Rút je chudá vdova která našla svou naději při setkání s laskavým Bóazem, který ji jako příbuzný zachránil. Jejich manželství se pro věřící stalo oblíbeným příběhem lásky, protože zrcadlí Kristovu lásku k nám. Ester je mladá dívka žijící v cizí zemi, která se dozví o spiknutí směřujícím ke zničení jejího lidu.

V proroctvích žena symbolizuje Boží církev. Tento symbol nám mimo jiné pomáhá pochopit, jak Bůh vnímá svůj lid.

Osnova lekce

Při studiu další lekce se zaměříme na starozákonní příběhy dvou žen, Rút a Ester, které je možné vnímat jako obrazy velkého Božího plánu záchrany jeho dětí a vítězství nad silami zla a hříchu, jak je předpovídají biblická proroctví.

- ▶ Předobrazné poselství příběhu knihy Rút
  - Rt 1,5–1: Obraz lidské ztracenosti (neděle)
  - Rt 2,5–20: Obraz potřeby Vykupitele (pondělí)
  - Rt 4: Obraz jediného možného Vykupitele (úterý)
- ▶ Předobrazné poselství příběhu knihy Ester
  - Est 3,1–14: Obraz velkého nepřítele Božích dětí (středa)
  - Est 4–9: Obraz Boží záchrany v pravý čas (čtvrtek)

HLAD V „DOMĚ CHLEBA“

¹Za dnů, kdy soudili soudcové, nastal v zemi hlad. Tehdy odešel jeden muž z judského Betléma se svou ženou a dvěma syny, aby pobýval jako host na Moábských polích. ²Jmenoval se Elímelek, jeho žena Noemi a dva jeho synové Machlón a Kiljón. Byli to Efratejci z judského Betléma. Přišli na Moábská pole a přebývali tam. ³Ale Noemin muž Elímelek zemřel a ona zůstala s oběma syny sama. ⁴Ti se oženili s Moábkami. Jedna se jmenovala Orpa, druhá Rút. Sídli tam asi deset let. ⁵Oba, Machlón i Kiljón, rovněž zemřeli, a tak ta žena zůstala sama, bez dětí i bez muže. (Rt 1,1–5)

Osobní studium

Kritici křesťanství často poukazovali na krutou realitu života v tomto světě jako důkaz toho, že: (a) Bůh neexistuje nebo (b) není schopen zasáhnout, když se dějí špatné věci, nebo (c) je mu jedno, když trpíme. Mnohé z biblických příběhů však poskytují důkazy, že žádný z těchto předpokladů není správný. Je pravda, že Bůh dovoluje, aby lidé trpěli následky vzpoury proti němu. Bůh je však vždy přítomen, vždy jedná v lidských dějinách a vždy nás posouvá ke konečnému řešení problémů hříchu a utrpení – a to, aniž by narušoval naši svobodnou vůli. Příběh Rút je jedním z takových příkladů.

Jaké potíže podle úvodních veršů postihly Noemi a Rút a co je způsobilo (Rt 1,1–5)? V čem se popis jejich obtíží podobá situaci, v jaké se ocitlo celé lidstvo?

V úvodní větě tohoto příběhu nacházíme silnou ironii: Betlém, město, jehož jméno znamená „dům chleba“, postihl hlad. Připomeňme si hojnost Edenu, kde Bůh řekl Adamovi a Evě: „Z každého stromu zahrady smíš jíst“ (Gn 2,16). Lidstvo začalo svou exis-

tenci v hojnosti, pod péčí štědrého Stvořitele. Potom však vyměnilo své postavení správce stvoření za otroctví hříchu. „V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země...“ řekl Bůh Adamovi (Gn 3,19).

Podobně jako Noemi, i my jsme přišli o dědictví, které pro nás Bůh původně připravil. Náš život se stal utrpením. Zahradu Eden jsme dostali jako dar, tento dar však nebyl bezpodmínečný – lidé se mohli svobodně vzbouřit. Taková vzpoura je však spojena s převzetím odpovědnosti za to, jak se nám bude dařit. Původně jsme si měli díky Božímu požehnání „podmanit“ (Gn 1,28) dokonale stvořený svět. Nyní však stojíme před úkolem podmanit si ten padlý. Sobecké lidské bytosti soupeří o vzácné zdroje, což vede k množství bolesti a utrpení.

Tragické následky naší vzpoury jsou nevyzpytatelné. Přesto naše padlá Země vydává mocné svědectví o Boží lásce. Uprostřed lidské chamtivosti a pustošení hříchu se však zdá, že si nás svět podmaňuje víc, než si my podmaňujeme jej. Ale Písmo přináší jasné zaslíbení, že jednoho dne to všechno skončí.

Aplikace

Navzdory tisíciletím působení hříchu a smrti země neustále odhaluje zázraky Boží lásky a tvůrčí síly. Jak?

RÚT A BÓAZ

¹⁰Tu padla na tvář, poklonila se k zemi, a otázala se ho: „Jak to, že jsem u tebe došla přízně, že se mě ujímáš, ačkoli jsem cizinka?“ ¹¹Bóaz jí odpověděl: „Jsem dobře zpraven o všem, co jsi po smrti svého muže učinila pro svou tchyni, že jsi opustila otce a matku i rodnou zemi a odešla jsi k lidu, který jsi dříve neznala.“ ¹²Nechť ti Hospodin odplatí za tvůj skutek. Ať tě bohatě odmění Hospodin, Bůh Izraele, pod jehož křídla ses přišla ukryt!“ (Rt 2,10–12)

Osobní studium

Noemi žádala, aby se její jméno změnilo na Mara. To pro bolest a trpkost, které vstoupily do jejího života (viz Rt 1,20). Náš vztah se Stvořitelem byl nenapravitelně poškozen hříchem, kvůli němu jsme se propadli do duchovní chudoby. Naše vyhlídky jsou pochmurné a život trávíme sbíráním „paběrku“. Žijeme z útržků radosti, které ještě stále můžeme najít v padlém světě. To vše se však změní ve chvíli, kdy uděláme pozoruhodný objev: *Bůh na nás nezapomněl.*

Přečti si text Rt 2,5–20. Jaký klíčový moment přináší tento příběh? Proč bylo pro Noemi zjištění identity jejich dobrodince tak dobrou zprávou?

Bez pomoci rodiny jejího zesnulého manžela Elímeleka neměla Noemi nárok na půdu. Doufala, že se Rút vdá za blízkého příbuzného jejího zesnulého manžela a narodí se jí dítě. Bůh učinil v Izraeli opatření, aby jednotlivci mohli získat zpět své dědictví v zaslíbené zemi. K vykoupení Elímeleka dědictví byl potřebný blízký příbuzný. Bóaz nebyl jen laskavý hospodář, byl pří-

buzným Elímeleka, který mohl pro Noemi a Rút vykoupit půdu po jejich manželovi a otci.

Zjištění, že Bóaz byl nejen dobrosrdečný a velkorosý, ale i příbuzný, bylo tou nejlepší možnou zprávou. Chudoba, ve které se tyto dvě ženy ocitly, nemusela trvat věčně.

Křesťané už dávno pochopili, že Bóaz je předobrazem Krista, který není jen naším Stvořitelem, ale rozhodl se stát i naším příbuzným, skutečným člověkem z masa a kostí. Právě proto se v Písmu opakovaně nazývá „Syn člověka“ (Mt 12,8; Mk 8,31; L 22,22; J 3,14).

Příliš mnoho lidí považuje Boha za surového a cynického vládce: Bůh nás možná pustí do nebe, pokud zaškrtneme všechna požadovaná políčka v morálním dotazníku. Nebude to však z jeho strany žádná laskavost. Do nebe se sice dostaneme splněním všech technických požadavků, ale bude to víceméně proti jeho vůli.

Obraz Krista zjevený prostřednictvím Bóaze je však úplně jiný a zcela popírá výše zmíněné představy. Bohu na nás záleží, touží po nás a chce nás za svou nevěstu i přes naši obrovskou duchovní chudobu.

Aplikace

Uvažuj o tom, že se Stvořitel nejen stal součástí svého vlastního stvoření, ale pak za ně i zemřel. Jak by měla tato úžasná pravda ovlivnit náš pohled na naši vlastní existenci?

BÓAZ JAKO VYKUPITEL

*⁸Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu
⁹a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ (Mt 4,8,9)*

A přece sám archanděl Michael, když se přel s ďáblem o Mojžíšovo tělo, neosmělil se vynést nad ním zatracující soud, ale řekl: Potrestej tě Hospodin. (Ju 1,9)

Osobní studium

Bóaz se hluboce zamiluje do Rút a chce se s ní oženit. Objevuje se však důležitá překážka v podobně bližšího příbuzného, který má také nárok na Rút a její půdu. Jestliže považujeme Bóaza za předobraz Krista, pomůže nám tato situace pochopit problém, o který jde ve velkém sporu. Kristus nás miluje, ale je zde bližší „příbuzný“, který si na nás také dělá nárok: satan.

Co odhalují následující pasáže o nároku, který si satan dělá na lidstvo? (Jb 1,6–11; Mt 4,8,9; Ju 1,9; L 22,31)

Když se satan objevil v nebeské radě, řekl Bohu: „Procházel jsem zemi křížem kráčem“ (Jb 1,7). A když se ho Bůh zeptal, zda si všiml spravedlivého Jóba, satan se vyjádřil tak, že v podstatě označil Jóba za své vlastnictví, protože Jóbovo srdce podle satana ve skutečnosti nepatřilo Bohu. Obvinil Jóba, že ve skutečnosti *následuje* Boha jen proto, že je k němu dobrý. Vyzval Boha, aby ho přestal chránit a zjistil, komu pak bude Jób věrný.

V Judovi vidíme krátký odkaz na příběh, který byl v Izraeli dobře znám: poté, co byl Mojžíš pohřben (Dt 34,6), Hospodin ho vzkřísil. Ačkoli nejsme zasvěceni do podrobností, samotný text (Ju 1,9) mluví o spo-

ru o Mojžíšovo tělo a naznačuje, že satan si na něj dělal nárok.

„Když Kníže života a zářící andělské bytosti přistoupili k hrobu, satan se obával o svou nadvládu. Začal se s Kristem, který narušil území, jež satan považoval za své vlastní, přit. Prohlásil, že dokonce ani Mojžíš nebyl schopen zachovávat Boží zákon. Dopustil se téhož hříchu, který způsobil, že byl satan vyvržen z nebe, totiž přivlastnil si slávu, která náleží Hospodinu, a tímto přestoupením se dostal pod satanovu nadvládu.“ (PP 478; NUD 227) Je zřejmé, že Kristus vyvrátil satanova tvrzení a Mojžíš byl vzkříšen (viz Mt 17,3).

V Rt 4,1–12 čteme o tom, že Bóaz putuje k bráně Betléma – města, kde Kristus vstoupil do našeho světa jako náš blízký příbuzný. Starší se shromáždí, Bóaz dohodne koupi půdy a nakonec si pro potvrzení dohody vymění obuv.

Brána bývala místem, kde se rozhodovalo o různých důležitých záležitostech. Jedná se v podstatě o formu soudu. Můžeme v tom vidět scénu soudu z Da 7,13.14.22.26.27. Nesmíme vynechat jeden podstatný aspekt soudu: soud se koná „ve prospěch svatých“, ale jen proto, že Kristus za nás zaplatil cenu, stejně jako to Bóaz udělal pro svou nevěstu.

Aplikace

Bóaz se navzdory překážkám rozhodl podniknout kroky k vykoupení Rút. Podobně i Kristus vstoupil do našeho světa, aby nás zachránil, navzdory satanovým nárokům na lidstvo. Ve kterých oblastech probíhá dnes zápas o tvůj život a tvá rozhodnutí? Jak ti v tomto boji pomáhá vědomí, že Kristus za nás zaplatil tu nejvyšší cenu jako výkupné?

HAMAN A SATAN

⁸Tu řekl Haman králi Achašveróšovi: „Je tu jakýsi lid, roztroušený a oddělený mezi národy po všech krajinách tvého království. Jejich zákony jsou odchylné od zákonů všech národů a zákony královskými se neřídí. Král z toho nemá žádný prospěch, když je trpí. ⁹Uzná-li král za vhodné, nechť dá písemný příkaz, aby byli zahubeni. Odvážím do rukou úředníků deset tisíc talentů stříbra, aby je uložili do královských pokladů.“ ¹⁰Král sňal z ruky svůj pečetní prsten a dal jej Agagovci Hamanovi, synu Hamedatovu, protivníkovi židů. ¹¹Potom řekl král Hamanovi: „Je ti dáno to stříbro i ten lid; nalož s ním, jak uznáš za dobré.“ (Est 3,8–11)

Osobní studium

V příběhu Ester se setkáváme s Hamanem, jehož životní motivací je touha po vlivu a moci. V říši zastává důležité místo nad všemi ostatními velmoži (Est 3,1).

Při čtení textů Ez 28,11–15 a Iz 14,12–15 o Luciferovi nacházíme určité paralely s Hamanem, zkaženým nepřítelem Božího vyvoleného lidu. I Haman se odmítá sklonit před svrchovanou Boží vládou. Satanovy záměry odhaluje příběh o pokoušení Krista. Satan bere Ježíše na vysokou horu, aby mu ukázal království světa (Mt 4,8–11). Kristus, jak jsme viděli, přišel vykoupit svět a prohlásil ho za svůj – a udělal to jako jeden z nás. Ježíš je náš příbuzný vykupitel. Cena, kterou zaplatil jako výkupné za nás, je ta nejvyšší možná a přesahuje jakékoli představu.

V knize Zjevení vidíme, že satanova touha po moci a uctívání přivádí tento svět do jeho poslední krize. Satanovy podvody přesvědčují svět, aby se na šelmu díval s ob-

divem a následoval ji (Zj 13,3.4). Důležitou výjimkou jsou ti, kteří odmítají šelmu uctívat. A právě vůči těmto lidem satan použije násilí.

Haman si uvědomuje, že Mordokaj – jeden z Božích vyvolených lidí – se mu nepodvolí a neuzná jeho nárok na uctívání. Haman je „pln rozhořčení“ (Est 3,5.6) a je rozhodnut vyhladit všechny Mordokajův lid z povrchu země.

Přečti si texty Est 3,1–14, Zj 12,14–17 a Zj 13,15. Jaké paralely mezi těmito pasážemi nacházíš? V čem se Janův popis Božích věrných podobá Hamanovu popisu Božího lidu?

„Ďábel si dělá nárok na tento svět, ale přítomnost lidí, kteří zůstávají věrní Bohu a kteří dodržují jeho přikázání, vyvrací satanovo tvrzení o úplném ovládnutí světa. „Když se sobota stane zvláštním bodem sporu v celém křesťanství, vytrvalé odmítání malé menšiny podřídít se požadavkům většiny z nich učiní objekty všeobecné nenávisti.“ (ST, 22. 2. 1910)

Aplikace

Zamysli se nad „malými“ věcmi, které nyní zkoušejí tvou víru. Pokud uděláš kompromis v tom „malém“, jak budeš připraven obstát, až přijde velká zkouška?

„PRÁVĚ PRO CHVÍLI, JAKO JE TATO“

¹³Mordokaj však vzkázal Ester: „Nedomnívej se, že v domě králově vyvázneš životem, jediná ze všech židů. ¹⁴Budeš-li v tuto chvíli skutečně mlčet, úleva a osvobození přijde židům odjinud, ale ty a dům tvého otce zahynete. Kdo ví, zda jsi nedosáhla královské hodnosti právě pro chvíli, jako je tato.“ (Est 4,13.14)

Osobní studium

Někteří věřící mají nešťastný sklon zabývat se podrobně částmi biblických proroctví, které hovoří o utrpení a trestu. Ano, před námi jsou těžké časy. Bylo by však chybou přehlízet při studiu proroctví zaslíbené rozuzlení velkého sporu a místo toho zaměřit veškerou pozornost jen na strach a obtíže. Bůh nepřikrášluje budoucnost a o událostech, které se odehrají mezi současností a budoucností, mluví otevřeně a upřímně. Je proto vždy důležité přečíst každý příběh až do konce.

V proroctvích existuje všeobecný model, jehož prostřednictvím Bůh odhaluje pravdu o obtížích a problémech způsobených naší lidskou vzpourou. Ano, Bůh velmi jasně ukazuje důsledky hříchu. Potom však otevřeně představuje naději. Mnozí se při studiu proroctví zaměřují na předpovědi závěrečné krize – „času soužení pro Jákoba“ – a jsou naplněni strachem a obavami. Je nepochybné, že závěrečné chvíle nebudou pro Boží lid snadné. Ale jak je spolehlivá předpověď soužení, je spolehlivé i zaslíbení vysvobození.

Ve Zj 12 ďábel s nenávislnou pomstou pronásleduje Kristovu nevěstu. Bůh však zasahuje, aby ji zachránil. I v příběhu Ester vystupuje krásná královna, která sehraje ústřední roli v dramatu a Bůh ji použije k ochraně svého lidu.

Přečti si úvodní texty Est 4,13.14; Est 5,1–3 a Est 9,20–28. Co se my můžeme naučit z těchto pasáží v souvislosti s naší situací v závěrečných chvílích dějin Země?

Bůh dal povstat své církvi pro konkrétní okamžik v dějinách. Když se 1260 dní temného středověku chýlilo ke konci, Bůh vyvedl svou nevěstu z úkrytu (srovnej se Zj 12,14), aby světu předala poslední poselství milosrdenství: poselství tří andělů. Jsme zde „právě pro chvíli, jako je tato“ (Est 4,14).

Ester zjistila, že není sama, kdo čelí pronásledování rozpoutanému proti jejímu lidu Hamanem. Podařilo se jí najít přízeň u krále a její lid byl nakonec osvobozen.

Ani my nejsme sami, když vstupujeme do posledních okamžiků dějin země. Král je na naší straně a Boží lid bude také osvobozen.

Aplikace

Pro Boží lid skončilo v příběhu Ester nakonec všechno dobře. Ne vždy se však problémy vyřeší takto úspěšně.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 59. kapitolu „První izraelský král“ z knihy *Na úsvitu dějin* (PP 603.615; NUD 294–300).

„Satan v posledních dnech vzbudí u lidí nenávisť k menšině, která nebude chtít přijmout zavedenou tradici. Vlivní a početní lidé se spojí s bezbožníky a zločinci proti Božímu lidu. Bohatí, nadaní a vzdělaní budou naplněni pohrdáním. Spiknou se proti nim dokonce i vládcí, kazatelé a členové církví. Všichni tito lidé se budou snažit slovem i písmem, výhrůžkami a zesměšňováním zvrátit víru Božího lidu. Prostřednictvím falešných obvinění a agresivních útoků probudí v lidech přizemní vášně. Protože nebudou schopni vznést proti zastáncům biblické soboty argumenty podložené Písmem svatým, budou prosazovat zákony, které by jim poskytly patřičnou oporu. Zákonodárci jejich požadavkům o uzákonění neděle jako dne odpočinku nakonec vyhoví. Ti však, kdo poslouchají Boha, se nebudou ochotni podřídit zákonům nařizujícím přestupování Desatera. Na tomto bitevním poli se odehrají poslední scény velkého sporu věků mezi pravdou a lží. A jako tomu bylo za dnů Mordokaje a královny Ester, Bůh před zraky všech obhájí pravdu i svůj lid.“ (PK 605.606; OSU 227.228)

Otázky k rozhovoru

1. *Proč si myslíš, že Bůh dovoluje svému lidu procházet i těžkým obdobím? Jaký to má smysl?*
2. *Jak se věřící člověk může připravovat na potenciální obtíže, které mohou nastat pro jeho věrnost Kristu? Kde můžeme nacházet naději uprostřed obtíží?*
3. *Z čeho podle vás vyplývá soustředěnost na bolestné a těžké části poselství prorocství? Co můžeme udělat, abychom nezapomněli vnímat dobré zprávy, které se nacházejí ve stejných prorocstvích?*
4. *Po přečtení Zjevení za vámi přijde přítel a svěří se, že má z té knihy „hrůzu“. Jaký přístup byste použili, abyste mu pomohli nejen knihu jasněji pochopit, ale také najít v jejím poselství naději?*
5. *„Nejsem si jistý, že mě Bůh miluje. Kdybys věděl, co jsem udělal, pochopil bys proč.“ Jak byste reagovali na tato slova? Jak by vaši odpověď mohly ovlivnit příběhy Rút a Ester?*